HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

הלכך עקרב פוסק. ונוטלו לפי שהעקרב [ג] מסוכן לעקוץ יותר משנחש ליסוך: **אין מעידין עליו.** לומר לנחש מת בעלין להמירה לינשך פעמים שאין המריות רעבים ואין מולכין לומו: **נחשים ועקרבים.** מו זה מו זה מעידים עליו שמת אלמלא מועד הנחש ליסוך: **הגב חיישה.** כשנפל עליהם ודחקם הזיקוהו: **שור פס.** שלא נגח נגח מדם: **מועד.** שנגח ג׳ פעמים: **נדקונה.** שלא שמולין בו תבן בלחמו ומולכו: **ושדי דרגא.** לפו דוקא שלא כלומר הזהר ממנו הרבה: **ניומי ניסן.** מתוך שעברו ימי הסתיו שהחמין יבשה ועכשיו רוחה לוחה מלאה דשחים זהה דעתו עליו וככשם שמחזיר לו א"ל לאו ואם היית מחזיר לו מה היו עושים לך א"ל היו חותכים את ראשי בסייף א"ל והלא דברים ק"ו ומה אתה שהיית עומד לפני מלך בשר ודם [ד] שהיום כאן ומחר בקבר כך אני שהייתי עומד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה שהוא חי וקיים לעד ולעולמי עולמים על אחת כמה וכמה מיד נתפייס אותו השר ונפטר אותו חסיד לביתו לשלום: **אפי'** [א] נחש כרוך על עקבו לא יפסיק: אמר רב ששת לא שנו [ב] אלא נחש אבל עקרב פוסק מיתיבי [ג] נפל [ד] לגוב אריות אין מעידין עליו שמת נפל לחפירה מלאה נחשים ועקרבים מעידין עליו שמת אשני התם דאגב איצטא מזקי א"ר יצחק [ה] ראה שוורים פוסק דתני רב אושעיא [ו] מרחיקין [ז] משור תם חמשים אמה ומשור מועד כמלא עיניו תנא משמיה דר' מאיר ריש תורא בדקולא סליק לאגרא ושדי דרגא מתותך אמר שמואל הני מילי בשור שחור וביומי ניסן מפני שהשטן מרקד לו בין קרניו ת"ר [ח] מעשה במקום אחד שהיה ערוד והיה מזיק את הבריות באו והודיעו לו לר' חנינא בן דוסא אמר להם הראו לי את חורו הראוהו את חורו [ט] נתן עקבו על פי החור יצא ונשכו ומת אותו ערוד נטלו על כתפו והביאו לבית המדרש אמר להם ראו בני אין ערוד ממית אלא החטא ממית באותה שעה אמרו אוי לו לאדם שפגע בו ערוד ואוי לו לערוד שפגע בו ר' חנינא בן דוסא: **מתני'** [י] מזכירין גבורות גשמים בתחיית המתים [יא] ושאלה בברכת השנים [יב] והבדלה בחונן הדעת [יג] ר"ע אומר אומרה ברכה רביעית בפני עצמה רבי אליעזר אומר בהודאה: **גמ'** מזכירין גבורות גשמים מאי טעמא [יד] אמר רב יוסף מתוך שהקולה כתחיית המתים לפיכך קבעוה בתחיית המתים ושאלה בברכת השנים מאי טעמא אמר רב יוסף מתוך שהיא פרנסה לפיכך קבעוה בברכת פרנסה הבדלה בחונן הדעת מ"ט א"ר יוסף מתוך שהיא חכמה קבעוה בברכת חכמה ורבנן אמרי מתוך שהיא חול לפיכך קבעוה בברכת חול א"ר אמי [טו] גדולה דעה שנתנה בין שתי אותיות שנאמר [1] כי אל דעות ה' וכל מי שאין בו דעה אסור לרחם עליו שנאמר [2] כי לא עם בינות הוא על כן לא ירחמנו עושהו אמר רבי אלעזר גדול מקדש שנתן בין ב' אותיות שנאמר [3] פעלת ה' מקדש ה' וא"ר אלעזר כל אדם שיש בו דעה כאילו נבנה בית המקדש בימיו דעה נתנה בין שתי אותיות מקדש נתן בין שתי אותיות מתקיף לה [טז] רב אחא קרחינאה אלא מעתה גדולה נקמה שנתנה בין שתי אותיות שנאמר [4] אל נקמות ה' אמר ליה אין במילתה מיהא גדולה היא והיינו דאמר עולא שתי נקמות הללו למה אחת לטובה ואחת לרעה לטובה דכתיב [5] הופיע מהר פארן לרעה דכתיב אל נקמות ה' אל נקמות הופיע: רבי עקיבא אומר אומרה ברכה רביעית כו': א"ל רב שמן בר אבא לר' יוחנן מכדי אנשי כנסת הגדולה תקנו להם לישראל ברכות ותפלות קדושות והבדלות נחזי [יז] היכן תקון א"ל בתחלה קבעוה בתפלה העשירו קבעוה על הכוס הענו חזרו וקבעוה בתפלה והם אמרו [יח] המבדיל בתפלה צריך שיבדיל על הכוס איתמר נמי אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן אנשי כנסת הגדולה תקנו להם לישראל ברכות ותפלות קדושות והבדלות בתחלה קבעוה בתפלה העשירו קבעוה על הכוס חזרו והענו קבעוה בתפלה והם אמרו המבדיל בתפלה צריך שיבדיל על הכוס איתמר נמי רבה [יט] ומותבינן אשמעתין [כ] טעה ולא הזכיר גבורות גשמים בתחיית המתים [כא] ושאלה בברכת השנים מחזירין אותו [כב] והבדלה בחונן הדעת אין מחזירין אותו מפני שיכול לאומרה על הכוס לא תימא מפני שיכול לאומרה על הכוס אלא אימא מפני שאומרה על הכוס איתמר נמי אמר רבי בנימין בר יפת שאל ר' יוסי את ר' יוחנן בצידן ואמרי לה ר' שמעון בן יעקב דמן צור את ר' יוחנן ואנא שמעית המבדיל בתפלה צריך שיבדיל על הכוס או לא ואמר ליה צריך שיבדיל על הכוס איבעיא להו המבדיל על הכוס מהו שיבדיל בתפלה אמר רב נחמן בר יצחק [כג] קל וחומר מתפלה ומה תפלה דעיקר תקנתא היא אמרי המבדיל בתפלה צריך שיבדיל על הכוס המבדיל על הכוס דלאו עיקר תקנתא היא לא כ"ש תני ר' [כד] אחא אריכא קמיה דרב חיננא המבדיל בתפלה משובח יותר ממי שיבדיל על הכוס ואם הבדיל בזו ובזו [כה] ינוחו לו ברכות על ראשו הא גופא קשיא אמרת המבדיל בתפלה משובח יותר ממי שיבדיל על הכוס אלמא תפלה לחודה סגי והדר תני אם הבדיל בזו ובזו ינוחו לו ברכות על ראשו וכיון דנפיק ליה בחדא אפטר והויא [כו] ברכה שאינה צריכה ואמר רב ואיתימא ר"ל ואמרי לה ר' יוחנן ור"ל דאמרי תרוייהו [כז] כל המברך ברכה שאינה צריכה עובר משום [כח] לא תשא אלא אימא הכי אם הבדיל בזו ולא הבדיל בזו ינוחו לו ברכות על ראשו בעא מיניה רב חסדא מרב ששת טעה בזו ובזו [כט] מהו אמר ליה [ל] טעה בזו ובזו חוזר לראש אמר

אבל עקרב פוסק. בירושלמי קתני אמר לחם היה נחש מרתיע לפי שנגדו פוסק לפי שפיו כנגדו בעקב מתכוין להזיקו ומיהו לא מצינו חס פסק שיחזור לרחש מדלא קתני ופס פסק חוזר לרחש אבל לתחלת ברכה מיהא יחזור ופס טעה בג׳ לחמוניות חו בג׳ לחמוניות חוזר לתחלת בג׳ לחמוניות ובעבודה בלחמרינן לקמן בפרקין (דף לד.):

חזון איש

מלוה מלכה

רבינו חננאל

והם אמרו המבדיל בתפלה צריך שיבדיל על הכוס. ירושלמי: אם לא הבדיל במוצאי שבת מבדיל ואפילו בחמישי בשבת, הדא דתימא המבדיל בין קודש לחול, אבל בורא מאורי האש אומרו מיד במוצאי שבת. ואם לא אמר, מעורת אשר לא יוכל להקן.

רב נסים גאון

אפי' נחש כרוך על עקבו לא יפסיק אמר רב ששת לא שנו אלא נחש אבל עקרב פוסק. בתלמוד ארץ ישראל פירשו טעמא דמלתא ואמרי הא עקרב מפסיק למה משום דמחיא וחזדרה ומחיא:

באותה שעה אמרו אוי לו לאדם שפגע בו ערוד ואוי לו לערוד שפגע בו ר' חנינא בן דוסא. פירשו עוד בתלמוד ארץ ישראל ואמרו מאי עיסקא דהדין חברברה אלא כד הוא נכית לבר נשא אין בר נשא קדים למיא חברברה מיית ואין חברברה קדים למיא בר נשא מיית אמרוך ליה תלמידוי רבי ולא הרגשתה יבא עלי ממה שהיה לבי מכוון בתפלתי לא הרגשתי אמר ר' יצחק בן אלעזר ברא לו הקב"ה מעיין מתחת כפות רגליו לקיים מה שנאמר (תהלים קמה) רצון יראיו יעשה: **מזכירין** גבורות גשמים בתחיית המתים. פירשו בתלמוד ארץ ישראל כשם שתחי׳ המתים חיים לעולם כך יורידת גשמים חיים לעולם ר' חייא בר אבא שמע ליה מן הדא קרייה (הושע ו) יחיינו מיומים ונדעה נרדפה לדעת את ה' ויבא כגשם לנו ובבראשית רבה דר' הושעיא (פרשה יג) ר' חייא בר אבא אמר שקולה כנגד תחיית המתים ר' אבא בריה דר' חייא בר אבא אף חכמים קבעו אותה בתחיית המתים בזו יד ובזו יד

הלכתא

ל א ב מיי׳ פ״ו מהל׳ תפלה סלכה ט ופמג עמין יט) טוש״ע ומ״ח סי׳ קד סעיף ג:

לא ג מיי׳ פי״ג מהל׳ גירושין הלכה י (ממג לאוין ג) טוש״ע אה״ע סי׳ י סעי׳ כט:

לב ד ה (מיי׳ פ״ו מהל׳ תפלה ממג עמין יט) טוש״ע ומ״ח סימן קד סעיף ד:

לג ו מיי׳ פ״ב מה׳ תפלה הלכה טו ממג סם טוש״ע ומ״ח סי׳ קיד סעי׳ ג:

לד ז מיי׳ סם הל׳ טז ממג סם טוש״ע ומ״ח סי׳ קיח סעי׳ ג:

לה ח ט מיי׳ סם הלכה ד יב (ופכ״ע מהל׳ ממג עב) טוש״ע ומ״ח סי׳ קיט סעי׳ ג:

לו י מיי׳ פ״י מהל׳ תפלה הלכה ח ממג סם טוש״ע ומ״ח סי׳ קיט סעי׳ ה:

לח ל מיי׳ סם הל׳ יד ממג סם טוש״ע ומ״ח סי׳ רלד סעיף ג:

לט מ טור סם:

מ נ מיי׳ פ״ש מהל׳ ברכות הלכה טו ממג עמין מ טוש״ע ומ״ח סי׳ רו סעי׳ ו ופי׳ רטו סעי׳ ד (ע״ש בלפמ נקמן פ״ח):

מא ס טוש״ע ומ״ח סי׳ רלד סעיף ג:

מסורת הש"ס

ג) [נעיל כה:], ד) יומות קכה., ג) [מוס׳ פ״ג ה״כ], ה) תענית דף ב., ו) נעיל כט. נלה מ., ז) [תענית ז.], ח) סנהד׳ לב. ע״ש, ט) שם ע״ש, י) [שבת קו.], יא) [קדו׳ נ: ופ״ק], יב) טוספתא פ״ג ה״י נעיל מג.], יג) [מוכן קכ.], יד) [יומא פ: ע״ש], טו) [מולין קכ.], טז) [יבומות פ״ט סוס״ק], יז) [יבומות קיג.], יח) [שבת קיח. קיג.], יט) [שבת נג. מגיל׳ כה: ע״ג ס:], כ) [יומא פ: טוספ׳ מה.], כא) [עי׳ פירוטו בנמ״ק], כב) ופ״ק מוכן קכ.], כג) [יבומות קכ.], כד) [מוכן קכ.], כה) [יבומות פ״ק ה״ב], כו) [עי׳ שבת קיח. קיג.], כז) [שבת נג. מגיל׳ כה: ע״ג ס:], כח) [יומא פ: טוספ׳ מה.], כט) [קדו׳ נ: ופ״ק], ל) [עי׳ פירוטו בנמ״ק], לא) [מוכן קכ.], לב) [יבומות פ״ק ה״ב], לג) [שבת קיח. קיג.], לד) [שבת נג. מגיל׳ כה: ע״ג ס:], לה) [יומא פ: טוספ׳ מה.], לו) [עי׳ פירוטו בנמ״ק], לח) [מוכן קכ.], לט) [יבומות פ״ק ה״ב], מ) [שבת קיח. קיג.], מא) [יבומות פ״ק ה״ב], מב) [שבת קיח. קיג.], מג) [יבומות פ״ק ה״ב], מד) [שבת קיח. קיג.], מה) [יבומות פ״ק ה״ב], מו) [שבת קיח. קיג.], מז) [יבומות פ״ק ה״ב], מח) [שבת קיח. קיג.], מט) [יבומות פ״ק ה״ב], נ) [שבת קיח. קיג.], נא) [יבומות פ״ק ה״ב], נב) [שבת קיח. קיג.], נג) [יבומות פ״ק ה״ב], נד) [שבת קיח. קיג.], נה) [יבומות פ״ק ה״ב], נו) [שבת קיח. קיג.], נז) [יבומות פ״ק ה״ב], נח) [שבת קיח. קיג.], נט) [יבומות פ״ק ה״ב], ס) [שבת קיח. קיג.], סא) [יבומות פ״ק ה״ב], סב) [שבת קיח. קיג.], סג) [יבומות פ״ק ה״ב], סד) [שבת קיח. קיג.], סה) [יבומות פ״ק ה״ב], סו) [שבת קיח. קיג.], סז) [יבומות פ״ק ה״ב], סח) [שבת קיח. קיג.], סט) [יבומות פ״ק ה״ב], ע) [שבת קיח. קיג.], עא) [יבומות פ״ק ה״ב], עב) [שבת קיח. קיג.], עג) [יבומות פ״ק ה״ב], עד) [שבת קיח. קיג.], עה) [יבומות פ״ק ה״ב], עו) [שבת קיח. קיג.], עז) [יבומות פ״ק ה״ב], עח) [שבת קיח. קיג.], עט) [יבומות פ״ק ה״ב], פ) [שבת קיח. קיג.], פא) [יבומות פ״ק ה״ב], פב) [שבת קיח. קיג.], פג) [יבומות פ״ק ה״ב], פד) [שבת קיח. קיג.], פה) [יבומות פ״ק ה״ב], פו) [שבת קיח. קיג.], פז) [יבומות פ״ק ה״ב], פח) [שבת קיח. קיג.], פט) [יבומות פ״ק ה״ב], צ) [שבת קיח. קיג.], צא) [יבומות פ״ק ה״ב], צב) [שבת קיח. קיג.], צג) [יבומות פ״ק ה״ב], צד) [שבת קיח. קיג.], צה) [יבומות פ״ק ה״ב], צו) [שבת קיח. קיג.], צז) [יבומות פ״ק ה״ב], צח) [שבת קיח. קיג.], צט) [יבומות פ״ק ה״ב], ק) [שבת קיח. קיג.], קא) [יבומות פ״ק ה״ב], קב) [שבת קיח. קיג.], קג) [יבומות פ״ק ה״ב], קד) [שבת קיח. קיג.], קה) [יבומות פ״ק ה״ב], קו) [שבת קיח. קיג.], קז) [יבומות פ״ק ה״ב], קח) [שבת קיח. קיג.], קט) [יבומות פ״ק ה״ב], קי) [שבת קיח. קיג.], קיא) [יבומות פ״ק ה״ב], קיב) [שבת קיח. קיג.], קיג) [יבומות פ״ק ה״ב], קיד) [שבת קיח. קיג.], קטו) [יבומות פ״ק ה״ב], קטז) [שבת קיח. קיג.], קיז) [יבומות פ״ק ה״ב], קיח) [שבת קיח. קיג.], קיט) [יבומות פ״ק ה״ב], קכ) [שבת קיח. קיג.], קכא) [יבומות פ״ק ה״ב], קכב) [שבת קיח. קיג.], קכג) [יבומות פ״ק ה״ב], קכד) [שבת קיח. קיג.], קכה) [יבומות פ״ק ה״ב], קכו) [שבת קיח. קיג.], קכז) [יבומות פ״ק ה״ב], קכח) [שבת קיח. קיג.], קכט) [יבומות פ״ק ה״ב], קל) [שבת קיח. קיג.], קלא) [יבומות פ״ק ה״ב], קלב) [שבת קיח. קיג.], קלג) [יבומות פ״ק ה״ב], קלד) [שבת קיח. קיג.], קלה) [יבומות פ״ק ה״ב], קלו) [שבת קיח. קיג.], קלז) [יבומות פ״ק ה״ב], קלח) [שבת קיח. קיג.], קלט) [יבומות פ״ק ה״ב], קמ) [שבת קיח. קיג.], קמא) [יבומות פ״ק ה״ב], קמב) [שבת קיח. קיג.], קמג) [יבומות פ״ק ה״ב], קמד) [שבת קיח. קיג.], קמה) [יבומות פ״ק ה״ב], קמו) [שבת קיח. קיג.], קמז) [יבומות פ״ק ה״ב], קמח) [שבת קיח. קיג.], קמט) [יבומות פ״ק ה״ב], קנ) [שבת קיח. קיג.], קנא) [יבומות פ״ק ה״ב], קנב) [שבת קיח. קיג.], קנג) [יבומות פ״ק ה״ב], קנד) [שבת קיח. קיג.], קנה) [יבומות פ״ק ה״ב], קנו) [שבת קיח. קיג.], קנז) [יבומות פ״ק ה״ב], קנח) [שבת קיח. קיג.], קנט) [יבומות פ״ק ה״ב], קס) [שבת קיח. קיג.], קסא) [יבומות פ״ק ה״ב], קסב) [שבת קיח. קיג.], קסג) [יבומות פ״ק ה״ב], קסד) [שבת קיח. קיג.], קסה) [יבומות פ״ק ה״ב], קסו) [שבת קיח. קיג.], קסז) [יבומות פ״ק ה״ב], קסח) [שבת קיח. קיג.], קסט) [יבומות פ״ק ה״ב], קע) [שבת קיח. קיג.], קעא) [יבומות פ״ק ה״ב], קעב) [שבת קיח. קיג.], קעג) [יבומות פ״ק ה״ב], קעד) [שבת קיח. קיג.], קעה) [יבומות פ״ק ה״ב], קעו) [שבת קיח. קיג.], קעז) [יבומות פ״ק ה״ב], קעח) [שבת קיח. קיג.], קעט) [יבומות פ״ק ה״ב], קפ) [שבת קיח. קיג.], קפא) [יבומות פ״ק ה״ב], קפב) [שבת קיח. קיג.], קפג) [יבומות פ״ק ה״ב], קפד) [שבת קיח. קיג.], קפה) [יבומות פ״ק ה״ב], קפו) [שבת קיח. קיג.], קפז) [יבומות פ״ק ה״ב], קפח) [שבת קיח. קיג.], קפט) [יבומות פ״ק ה״ב], קצ) [שבת קיח. קיג.], קצא) [יבומות פ״ק ה״ב], קצב) [שבת קיח. קיג.], קצג) [יבומות פ״ק ה״ב], קצד) [שבת קיח. קיג.], קצה) [יבומות פ״ק ה״ב], קצו) [שבת קיח. קיג.], קצז) [יבומות פ״ק ה״ב], קצח) [שבת קיח. קיג.], קצ